

ČLENOVIA REDAKČ. RADY:

Ing. Milan Jakubík
Mgr. Ján Slosiarik
Beáta Pavúková
Martina Kolényová
Adriána Kormanová
Mgr. art. Rastislav Kyslý

OBSAH:

- Príhovor starostu
- Očami starostu
- Sociálny podnik
- Obecná knižnica
- Škola
- Obecné spolky
- Historické okienko
- Štatistika

Č. VYDANIA
EV 5747/19
DÁTUM VYDANIA
30.07.2021
ROČNÍK
treti
PORADOVÉ Č.:
7/2021
ISSN
ISSN 2644-481X

VYDAVATEL:

Obec Dobrá Niva
Nám. SNP 47/9
962 61 Dobrá Niva

IČO:
00319830

DOBRONIVSKÉ noviny

MESAČNÍK O TOM, ČO SA V OBCI DOBRÁ NIVA - DEDINA ROKA 2009 DEJE

PRÍHOVOR STAROSTU

Drahí Dobronivčania,

prázdniny už začínajú svoju druhú polovicu, leto nám prináša ďalšie horúce dni a Vám sa do rúk dostáva ďalšie vydanie Dobronivských novín s informáciami o našej samospráve, ktoré sa udiali za ostatné obdobie, resp. ktoré očakávame v najbližšom období.

Na úvod začnem školskou témou a aj keď je prázdninové obdobie, tak brány školského areálu sú naďalej otvorené. Je to z dvoch dôvodov. Ten prvý je, aby deti mohli svoj voľný čas využívať na vybudovaných športoviskách a svoj voľný čas tráviť a prebytočnú energiu mohli míňať vo vhodnom čase, vhodným spôsobom a na bezpečnom mieste. Problém, o ktorom som písal v poslednom vydaní novín naďalej pretrváva a je si naozaj treba uvedomiť, že cesty, ulice, verejné priestranstvá nie sú ihriskom a používať ich na iný účel prináša so se-

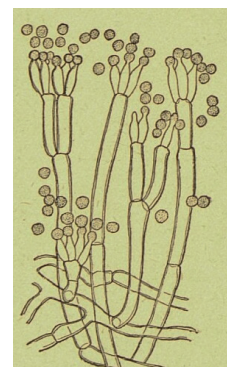
bou určite veľkú dávku rizika, že dôjde ku kolíznej situácii medzi hrajúcimi sa deťmi a účastníkmi cestnej premávky. Tak isto čas, kedy sa deti (nie mládež, ale deti) začínajú stretávať na verejných priestranstvách takmer pravidelne nie je dopoludnie, či popoludnie, ale podvečerné hodiny a často krát sa v skupinách hrajú do neskorých večerných hodín. Keď sa deti hrajú, je prirodzené, že sú aj hlučné (to k tomu patrí), čo keď je pravidelné sa určite nepáči obyvateľom, ktorí bývajú v blízkosti týchto verejných priestranstiev. Preto by som chcel naozaj v dobrom apelovať na Vás rodičov, aby ste odporučili deťom, nech svoje aktivity radšej riešia cez deň a na miestach na hranie určených, kde je určite bezpečnejšie miesto ako cesta a večer nech načerpajú energiu na aktivity budúceho dňa. Ten druhý dôvod prečo zostali brány školy otvorené je, že po nekonečných peripetiách

a byrokratických bojoch s nezmyselnými pravidlami sa nám konečne podarilo prejsť do fázy realizácie projektu výstavby troch nových učební. V skratke poviem prečo to tak dlho trvalo. Projekt bol z roku 2018 a zámer už z roku 2017. Na prelome rokov 2018/2019 prebehlo verejné obstarávanie na dodávateľa stavebných prác, dodávateľa školských pomôcok, nábytku a IKT, z ktorých vzišli víťazi jednotlivých súťaží, ktorí dali najvýhodnejšie ponuky. Potom prišla fáza posudzovania verejného obstarávania, ktorá ministerstvu trvala viac než rok. Keďže stavebné práce nemohli prebiehať počas školského roka, tak sme museli počkať do obdobia prázdnin v roku 2020. Na začiatku prázdnin sme pripravili miestnosti a ešte pred tým sme oslovili dodávateľa, aby sme sa dohodli na harmonograme prác. Dodávateľ si stavenisko prišiel pozrieť, dohodli sme sa na termíne, avšak na dohodnutý termín už nenastúpil s odôvodne-

ŠKOLA

HISTORICKÉ OKIENKO

OBEČNÁ KNIŽNICA

ním, že podľa neho za vysúfaženú cenu nedokáže dielo uskutočniť. Dal nám nový rozpočet, ktorý takmer dvojnásobne prevyšoval pôvodnú cenu a pár dní na to sám od zmluvy odstúpil. Ako sme sa neskôr dozvedeli, tak dodávateľ mal za ostatné obdobie značné finančné problémy a hrozilo riziko, že by dielo ani nedokončil a preto sa rozhodol, že bude lepšie odstúpiť

od zmluvy. Neostávalo nám nič iné, len urobiť nové verejné obstarávanie a podstúpiť tortúru ohľadom ministerskej kontroly znova. Tesne pred týmito prázdninami nám kontrola dala „zelenú“ a tak sa dodávateľ mohol pustiť do prác. Tieto zatiaľ prebiehajú podľa harmonogramu a veríme, že nový školský rok prinesie vďaka tomuto zrealizovanému projektu lepšie

prostredie pre ešte kvalitnejšiu výučbu. Aj na tomto prípade môžeme vidieť, aký dlhý a náročný je proces na Slovensku týkajúci sa dotácií, verejného obstarávania až kým príde k samotnej realizácii a k ukončeniu projektu. A toto bol príklad pomerne jednoduchšej investičnej aktivity v porovnaní s veľkými investíciami, akými sú kanalizácie, protipovodňové opatrenia,

alebo výstavba ciest. Takže aj sami môžete vidieť, prečo to na Slovensku všetko tak trvá a akú to má potom výslednú cenu. Ale o tom ešte niekedy na budúce...

Prajem Vám všetkým ešte príjemné leto plné oddychu a pohody.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

OČAMI STAROSTU

V tejto rubrike Vám chcem podať pár informácií z vybraných oblastí, ktoré sa týkajú diania v našej obci.

Sociálny podnik – k činnosti podniku a k jeho vízií sa dočítate aj v samostatnom článku, ktorý napísal riaditeľ podniku Mgr. Jakub Ponický. Ja k tomu dodám len pár postrehov zo svojho pohľadu. Pomaly, ale isto sa začína prejavovať pozitivita kroku, ktorým bolo zriadenie takéhoto podniku. Okamžite – flexibilne vieme vlastnými silami riešiť potreby obce týkajúce sa drobných investičných aktivít, ako aj údržby budov a priestorov patriacich obci a to za ceny, za ktoré by nám to súkromníci neboli ochotní uskutočniť.

Dom služieb – k podanej žiadosti o úver zo ŠFRB a dotácie z ministerstva dopravy momentálne prebieha konanie na ministerstve dopravy, nakoľko bolo potrebné určité veci v žiadosti a v prílohách doplniť a vysvetliť.

Dotácie – k projektom, v ktorých sme žiadali o dotácie (Gavurky, náučný chodník, chodník na ul. 8. marca, zberné nádoby, požiarňa zbrojnica), nám ešte kontrolný orgán neposlal stanovisko o schválení, resp. zamietnutí dotácií. Aj po telefonickom dopytovaní na príslušných orgánoch nám túto skutočnosť nechceli poskytnúť, nakoľko si máme na ich vyjadrenie počkať, resp. máme sledovať zverejnenie zoznamov. Aj takýto je prístup štá-

tu...

Kanalizácia – na dopravovaní projektu III. Etapy kanalizácie pracuje projektant. Po odovzdaní projektu nás čaká ďalšie kroky ku získaniu súhlasu dotknutých orgánov a následného vydania územného a stavebného povolenia. Až následne budeme môcť riešiť žiadosti o dotácie. Momentálne však evidujeme nové podmienky v pridelení dotácií, ako aj technických parametroch, ktoré už nekorešpondujú s tým stavom ktorý bol projektovaný v minulom období. Jedná sa o čistiareň odpadových vôd. Pôvodné verejné obstarávanie (z roku 2011!) sa kvôli dlhému časovému obdobiu, do kedy neprišlo k jeho realizácii, bude musieť s najväčšou pravdepodobnosťou zopakovať – uskutočniť nové výberové konanie. Rovnako riešime a budeme zapracúvať aj ďalšie nové podmienky, ktoré v čase obstarávania neboli.

Obchvat - cesta I/66 – v utorok 27.7.2021 som bol účastný rokovania na ministerstve dopravy ohľadom výstavby úsekov R3 a R2, kde okrem štátneho tajomníka ministerstva dopravy, jeho poradcov, zástupcov sekcie, boli prítomní aj zástupcovia samospráv Zvolen, Krupina, Šahy, Sliač a Dobrá Niva, ale najmä boli účastní zástupcovia - analytici Útvaru hodnoty za peniaze (UHP). Na tomto stretnutí sme sa hlavne mali dozvedieť disproporcie dokumentu ministerstva dopravy

ohľadom prioritizácie výstavby cestnej infraštruktúry, keď obchvat jedného mesta sa nachádza na 16-tom mieste, obchvat ďalšieho mesta na tom istom úseku sa nachádza na 94-tom mieste, obchvat našej obce sa tam nenachádza vôbec (dokonca sa zistilo, že nebol ani posudzovaný) a obchvat Zvolena je tam tiež nie – a to kvôli tomu, že ešte nie je vybraný variant, ktorý by sa mal realizovať. Hlavnou argumentáciou, prečo sa R3 resp. cesta I/66 – ako hlavný koridor sever-juh nedostal medzi priority je podľa UHP ten, že ešte nie je ešte rozhodnuté, ktorým koridorom je efektívnejšie viesť dopravu: či priamo Šahy – Zvolen (cca 70km), alebo Šahy – Levice – Hronský Beňadik – Zvolen (cca 120km). Čítať medzi riadkami, že obchvat Levíc je na prvom mieste daného dokumentu, je asi jasné, z kadiaľ by štát najradšej trasoval novú cestu – a tak umelo vytvoril nový dopravný koridor. Problém je ten, že aj tak tranzitná doprava pri zrovnocnení poplatku za 1km pre cestu I. triedy a pre rýchlostné komunikácie, či diaľnice, by si dopravcovia vždy zvolili rýchlejšiu a lacnejšiu variantu, čo je priamy smer Šahy Zvolen. Toto sme sa na stretnutí prítomným pánom snažili vysvetliť a argumentami ich presvedčiť. Dúfame, že sa to tak aj stane a na najbližšom spoločnom stretnutí o 3 mesiace, by sme sa mali dostať k prerokovaniu ďalších podmienok. Dovtedy má min. dopravy začať pro-

ces ohľadom sčítania dopravy a tak isto podľa odporúčaní máme žiadať o vypracovanie štúdie o samotné posúdenie obchvatu obce Dobrá Niva – ako preložku cesta I. triedy, nakoľko teraz sa vychádza iba zo štúdie R3, a to úseku 8,0-16,5, čo úplne neodráža skutočnosť pre potreby obchvatu – najmä čo sa týka pripojovacích bodov na cestu I/66. Z týchto informácií ešte šampanské otvárať nemôžeme, ale aspoň si vážime ochotu súčasného vedenia ministerstva dopravy tento stav riešiť a komunikovať ho priamo s predstaviteľmi dotknutých samospráv.

Kultúrne podujatia - aktuálna pandemická situácia nám neumožňuje bez obmedzení robiť veľké kultúrne a spoločenské podujatia. Ale aj tak sme sa ako obec rozhodli, že aspoň nejaké – aj keď s obmedzeniami, ktoré nám prikazujú predpisy uskutočnime. Jedným takýmto podujatím bol Annabál 30.7.2021 a druhým by mali byť oslavy SNP 27.8.2021. Veríme tomu, že aj keď s čiastočnými obmedzeniami, tak aspoň takýmto spôsobom sa budú môcť ľudia stretnúť a trochu sa odreagovať, lebo už sa avizuje ďalšie sprísnenie opatrení a možno zas na dlhšiu dobu nebudú môcť byť organizované kultúrne spoločenské podujatia. Vám, ktorí sa takýchto akcií zúčastňujete, ďakujeme za toleranciu a dodržiavanie pokynov.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

SOCIÁLNY PODNIK

Obecné služby

Dobrá Niva s.r.o., r.s.p

Ako mnohí viete, Obec Dobrá Niva založila 19.5.2021 podnik Obecné služby Dobrá Niva s.r.o. za účelom vytvorenia integračného registrovaného sociálneho podniku. Víziou podniku je zveľaďovanie obce, poskytovanie dostupných služieb pre občanov a zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov obce Dobrá Niva.

Na základe predloženej žiadosti o získanie štatútu Registrovaného sociálneho podniku (r.s.p.) nám bola táto žiadosť schválená a od 13.7.2021 disponujeme štatútom r.s.p.. V podniku pracuje aktuálne 6 zamestnancov žijúcich v Dobrej Nive a z toho traja spadajú do kategórie znevýhodnení.

Doteraz sa ukončilo viacero menších rekonštrukčných prác pre Obec Dobrá Niva,

rovnako práce týkajúce sa údržby zelene, súbežne s pracovníkmi OcÚ Dobrá Niva a pomocné práce pre Obecné lesy Dobrá Niva s.r.o.

Aktuálne ukončujeme práce na rekonštrukcii schodiska od autobusovej zastavky (smer KA) do školy. Súbežne sa pracuje na obnove tenisových kurtov v Základnej škole a rozbiehame práce pre Obec Podzámčok – Rekonštrukcia oporného múrika, schodov a polozenie dlažby.

Čo nás čaká v najbližších mesiacoch: v základnej škole rekonštrukcia múriku okolo „umelej trávy“, a výmena niektorých lavičiek pri tenisových kurtach, Dom smútku – odizolovanie múru proti vlhkosti, oprava príjazdovej cesty, chodníka a dažďového rigolu, oprava cesty na ul. 8. marca pri bytovkách + odvodnenie, oprava obory pre

Obecné lesy Dobrá Niva s.r.o.

Boli sme oslovení už aj zo strany občanov o vykonanie niektorých pomocných prác, ktoré sa budú súbežne realizovať.

Dávam preto do pozornosti, že podnik Obecné služby Dobrá Niva s.r.o., r.s.p. môže a bude poskytovať práce rôzneho charakteru pre obyvateľov obce Dobrá Niva. Napr. pomocné stavebné práce, búracie práce, murárske práce, kladenie dlažby a obkladov, menšie výkopové práce, práce týkajúce sa údržby zelene – kosenie, príprava palivového dreva, v zimnom období odpratávanie snehu a iné.

V prípade záujmu o využitie našich služieb nás môžete kontaktovať na t.č. 0911 855 932 prípadne na fb: Jakub Ponický. Po obhliadke a dohode bude vytvorená cenová ponuka na požadovanú prácu.

V budúcnosti podnik plánuje

nuje nákup rôznej techniky na rozšírenie svojho pôsobenia v stavebnej oblasti ale aj lesného hospodárstva. Budeme sa uchádzať o investičnú pomoc zo strany štátu, z ktorej plánujeme tento nákup realizovať.

V závere by som sa chcel poďakovať za doterajšiu spoluprácu vedeniu Obce Dobrá Niva a všetkým partnerom za ústretovosť, férovosť a korektné jednanie.

Rovnako sa chcem poďakovať aj všetkým zamestnancom podniku Obecné služby Dobrá Niva za doteraz skvelo odvedenú prácu.

Každý začiatok je náročný, no ako povedal M. Gorkij (rus. spisovateľ): „Ak nájdeš v živote cestu bez prekážok určite nevedie nikam,,

*Mgr. Jakub Ponický
riaditeľ Obecných služieb
Dobrá Niva s.r.o., r.s.p.*

OBECNÁ KNIŽNICA

Leto s knihou pokračuje ...

Polovička letných prázdnin je za nami a z „Prečítaného leta“ sme spolu s deťskými čitateľmi, v obecnej knižnici, prešli v mesiaci júl témami: O batohoch a kufríkoch 28.6. – 4.7., O daždníkoch 5.7. – 11.7., O zastávkach 12.7. – 18.7., O výletoch 19.7. – 25.7., O jazerách 26.7. – 1.8.2021.

Ďalšie témy na Vás čakajú, aj v mesiaci august, kedy

pokračujeme v oddychovo - dovolenkovom čítaní. Knižné témy sú zamerané na dobrodružné cestovanie, takže knihy si môžete vziať kamkoľvek. Môžete si vybrať knihy nielen z pripravovaných tém. Nové témy sa dozviete v obecnej knižnici.

Samozrejme ku knihám detskí čitatelia dostanú aj „cestovateľský „PRÁZDNINOVÝ KALENDÁR“ s tipmi na výlety po Slovensku. Stačí prísť do knižnice a vybrať si.

Adriána Kormanová

ŠKOLA

Nezabúdame na minulosť

Dejepisná exkurzia 11.6.2021

Nedávno sme ako deviatci absolvovali dejepisnú exkurziu. Našou prvou zastávkou bol Cintorín rumunských a sovietskych vojakov vo Zvolene. Na dôkaz vďaka za všetko, čo pre nás títo hrdinovia

urobili, sme položili venček k pomníku. Pani učiteľka predniesla príhovor, ktorý nejdneho z nás prinútil zamyslieť sa nad minulosťou. Hovorila práve o tom ako muži, manželia, otcovia, synovia obetovali to najcennejšie čo mali a to svoj vlastný život, pre lepšiu budúcnosť nás všetkých.

Po návšteve cintorína sme

sa autobusom presunuli do Múzea SNP v Banskej Bystrici, kde nás už čakal pán sprievodca, ktorý nás celou expozíciou sprevádzal. Pán rozprával veľmi pútavo, veľmi nás jeho výklad zaujal. Zhrnúť prvú a druhú svetovú vojnu do dvoch hodín vôbec nie je jednoduché, no pán sprievodca to zvládol bra-

vúrne. Na záver nás čakala expozícia k 75. výročiu SNP, ktorá bola veľmi zaujímavá, mali sme možnosť si formou počítačovej obrazovky vypočuť naozaj autentické príbehy z tejto doby.

Poslednou zastávkou bola národná kultúrna pamiatka Kalište. V roku 1945 bola

táto obec vypálená nacistami. Dnes je Kalište symbolom vypálených obcí na Slovensku. Hoci ľudia sa do vypálenej dediny už nevrátili, aspoň symbolicky sa tam život vrátil. V Kališti bol totiž vysadený Sad života pozostávajúci zo 105 ovocných stromov- jeden za každú vypálenú obec na Slovensku. Aj tu sme na znak

úcty položili kyticu kvetov.

Som rada, že nám naša škola umožnila návštevu takejto exkurzie, ľudia by mali vedieť, čo sa stalo v minulosti, aby sa podobné veci už nezopakovali.

*Natália Vrtová
žiačka 9. B triedy
ZŠ v Dobrej Nive*

Druhý školský rok s covidom

Máme za sebou druhý školský rok, ktorý bol výrazne ovplyvnený pandemiou korónového vírusu. Okrem dištančného vyučovania, na ktoré sa muselo prejsť, ho charakterizoval aj úbytok viacerých školských akcií. Tieto sa nemohli organizovať z pochopiteľných dôvodov. Obmedzená bola činnosť krúžkov, a len posledné dva mesiace sa život v škole vrátil akoby do „normálu“. Aj keď koncoročné školské výlety sa uskutočnili len v podobe vychádzok do blízkeho okolia, škole sa podarilo zorganizovať viaceré tradičné podujatia ako napr. tenisový turnaj O pohár riaditeľky školy, návštevu filmového predstavenia, uskutočnili sa branné cvičenia, rozlúčkový obed so žiakmi deviatych tried, či slávnostné ukončenie

šk. roka na školskom dvore aj za prítomnosti starostu obce Ing. Milana Jakubíka.

Vo svojom príhovore riaditeľka školy PaedDr. Mária Slosiariková zhodnotila uplynulý školský rok. Vyzdvihla, že sa všetkým podarilo úspešne zvládnuť dištančné vzdelávanie, a že sa aj celkom skoro začalo s prezenčným vyučovaním. Poďakovala starostovi obce za pomoc pri zabezpečení testovania, aby sa deti mohli vrátiť do školy. Aj starosta obce sa vo svojom príhovore poďakoval žiakom, učiteľom, rodičom a osobitne pani riaditeľke za úspešné zvládnutie tohto náročného školského roku. Obidvaja vyslovili presvedčenie, že budúci školský rok už bude pokojnejší, bez obmedzujúcich opatrení.

V závere celej slávnosti sa aj oceňovalo. Triedni učitelia odovzdali diplomy a knižné

odmeny tým žiakom, ktorí si to zaslúžili. Osobitné ceny dostali tí najlepší od riaditeľky školy žiačky 9. ročníka Karin Ištokovičová a Natália Vrtová. Cenu starostu obce dostali Zuzana Hrčková a Nina Ponická.

A potom už nasledoval malý rozlúčkový program, ktorý si deviataci pripravili

pre svojich mladších spolužiakov a učiteľov. V ňom sa objavila aj spomienka na dištančné vzdelávanie, ku ktorému mali naozaj žiaci rôzny prístup. Ostáva len veriť, že medzery v učive v budúcnosti rokoch sa im podarí vyplniť a budú úspešní v štúdiu na stredných školách.

Mgr. Ján Slosiarik

OBEČNÉ SPOLKY

Spolok Dobronivských turistov v Alpách

01.07.2021 sa vydala naša turistická skupina na štvordňový výlet do koralových Álp v Rakúsku (Národný park Vysoké Tatry). Pred šiestimi rokmi sme mali podobný plán a pre veľký záujem sme sa rozhodli tieto miesta navštíviť opäť. Situácia bola pre pandémiu a obmedzenia značne komplikovaná, nakoľko ešte deň pred odchodom neboli celkom jasné pravidlá pre návrat do SR. Očkovanie museli mať v mobiloch GreenPass a neočkovaní 24 hodinový antigénový test.

Na šťastie sme všetko zvládli a všetci boli zaevidovaní aj cez eHranicu a otestovaní u pani MUDr. Abelovskej vo Zvolene pri príchode. Za jej ústretovosť jej veľmi pekne ďakujeme.

Už o piatej ráno sme vyrazili - smer Rakúsko. Prvou zastávkou za hranicou SR bolo Neziderské jazero (Neusiedler See) a mestečko Pöchlarn, ktoré je známe ako raj surferov. Vietor bol dosť silný, miestami sme mali až problém s rovnováhou, ale červeno-biely maják sme našli kúsok od brehu. Pešia zóna bola tiež zaujímavá.

Nachádzali sa na nej mená najslávnejších cyklistov Rakúska napr. Eddyho Merckxa - štvornásobného majstra sveta. Najstarší veterný mlyn Rakúska sme tiež našli podľa navigácie asi 3 km od móla. Ďalšia zastávka pri vodopádoch Raggaschlucht sa neuskutočnila, pretože sme nestihali posledný vstup o 17tej. Vynahradili sme si to večernou prechádzkou k vodopádom v Döllachu, malej dedinke, kde sme boli ubytovaní. Počasie nám skrížilo plány na druhý deň pre hlásený dážď v oblasti Hochalpenstrasse, a tak sme volili bezpečnejšiu cestu na neďaleký Mohar. Prístupová cesta na parkovisko bola pre náš dlhý autobus

neprejazdná, a tak sme poslúchli radu našich hotelierov a šli sme pešo priamo z Döllachu, z výšky 1013 m n.m., na Glocknerblick (2051 m n.m.) a tí zdatnejší pokračovali až na Mohar (2451 m n.m.) - ku krížu. Úžasné scenérie s kruhovým výhľadom vo výške nášho Kriváňa, kaplnka, vysokohorský penzión, lúky plné kvetov, pasúceho sa dobytku a kôz i oviec očarili každého. Po hodinovom občerstvení sme sa vydali na cestu späť. Neboli sme obmedzovaní odchodom autobusu. Každý prišiel do Döllachu podľa svojich síl. Večere boli plánované až o 19tej. Mapku turistiky nám spravil jeden z našich čašníkov a veru bola to

veľmi dobrá pomoc. Boli v nej aj alternatívy na cestu späť.

Tretí deň mal byť výkladnou skriňou nášho zájazdu. No, ale keďže deň pred tým na Hochalpenstrasse pršalo, na Hochtore a Spielmanne snežilo. Pokračovala smola s pokazeným autobusom (3 hodiny) a lanovkou, ktorá v sobotu nepochopiteľne nepremávala, na Kamzíčej ceste, na výhliadke Franz – Josefs sa zase zosunula ľadová lavína priamo na turistickú

cestu. Takže sme išli plán „D“ – z výhliadky Franz- Josefs zubačkou k ľadovcu „Pasterze“ a v smere riečky topiaceho sa ľadovca až ku penziónu Glocknerhaus. Celá trasa mala trvať 2,5 hodiny, ale bola tak nádherné romantická, že sme si ju vychutnávali takmer do 18tej. Striedali sa miesta ožiarené slnkom a so záplavami najrozmanitejších chránených kvetov, s miestami v snežnom tieni, so snehovými poliami. Bola aj gu-

ľovačka a šmýkanie po zadku. Riečka sa postupne rozširovala a prepádala po skalách do údolia. Končila ako malá priehrada s tyrkysovo zelenou vodou. Nakoniec sme ešte museli vystúpiť cca 200 výškových metrov k pastiermi a penziónu na Hochalpenstrasse Glocknerhaus, ktoré navštevovala aj cisárovná „Sisi“. Autobus nás zbieral po ceste a na večer sme prišli práve včas. Unavení, ale vnútorné obohatení. Nakoniec sa táto neplánovaná túra stala najmocnejším zážitkom korutánskych Álp 2021.

Ráno, po rozlúčkovom fotení pred našim penziónom Schlosswirt, sme vyrazili smer Salzburg a Nemecko s mestečkom Berchtesgaden. Špeciálny autobus nás vyviezol až na Kehlsteinhaus – „Orlie hniezdo“. Ešte krátko jazda zlatým výťahom a boli sme na miestach, ktoré sa neslávne vryli do pamäti celého sveta. Tu sa totiž stretávala nemecká elita v čase pred II.

svetovou vojnou a plánovala víťazné ťaženie Nemecka naprieč Európou, vyhľadzovala Židov, Rómov a nepohodlných Slovanov.

Dnes už na tomto mieste nenájde žiadne múzeum, ani pripomienku zašlých časov. Nemci sa totiž snažia túto časť svojich dejín vymazať z pamäti. Na svojom mieste zostal jedine krb a pár fotografií na stenách chodieb. Kto má rád históriu mal určite silný zážitok.

Okolo Orlieho hniezda je aj krátka okružná trasa v trvaní 1,5 hodiny. Niektorí využili túto možnosť na prechádzku po skalách s výhľadom na Königsee. Iní dali prednosť obedu a výbornému mníchovskému pivku. Z Berchtesgadenu sme už pokračovali smerom na hranice so Slovenskom, aby sme to stihli do polnoci. Zostali nám krásne spomienky, ktoré nám nik nevezme.

Ing. Alica Kolláriková

HISTORICKÉ OKIENKO

Potulky B. Bystricou

Mesto Banská Bystrica a Klub slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica usporiadali dňa 11.7.2021 pri príležitosti 100. výročia založenia odboru Klubu československých turistov v Banskej Bystrici Potulky po meste, venované osobnostiam slovenskej turistiky.

Stretnutie otvoril Mgr. Jozef Ďuriančík historik a prvý profesionálny sprievodca po meste B. Bystrica. Hovoril o vzniku turistiky a o histórii KČST v Banskej Bystrici.

Na najvýznamnejšiu osobnosť začiatkov organizovanej turistiky v B. Bystrici Viliama Paulínyho, pri jeho pamätnej tabuli na Námestí SNP, spomínal jeho vnuk MVDr. Viliam Paulíny. Viliam Paulíny bol predsedom odboru KČST BB (1921-1925), predsedom Stredoslovenskej župy KČST (1926-1938), 1. miestopredseda ústredia KČST v Prahe (1927-1929) a predseda Slovenskej komisie KČST (1929-1931). Mestské

zastupiteľstvo ho vyhlásilo za významnú osobnosť B. Bystrice. Viliam Paulíny začal pracovať ako hlavný účtovník Ľudovej banky vo Zvolene a končil ako riaditeľ Národnej banky v B. Bystrici. V roku 1912 sa v Dobrej Nive konalo veľké ľudové zhromaždenie za všeobecné volebné práva, na ktorom rečnil aj Viliam Paulíny. Za zapisovateľa bol zvolený kandidát advokácie Juraj Slávik. Viliam Paulíny bol vo svojej dobe váženým rečníkom na politických a spoločenských zhromaždeniach v Dobrej Nive. Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi v Dobrej Nive si ho vyvolil za zborového dozorcú. Viliam Paulíny sa hneď po vyhlásení Slovenského štátu v roku 1939 zapojil do protifašistického odboja. Po vzniku SNP sa stáva poverenikom SNR pre financie. Po potlačení SNP je zatknutý nemeckou bezpečnostnou políciou a na neznámom mieste, v neznámom čase zahynul v Nemecu. Vyznamenaný in memoriam Radom SNP I. triedy.

JUDr. Juraj Slávik Neresnický, predseda Stredoslovenskej župy KČST (1924-1925), 1. miestopredseda (1929-1935) a predseda ús-

tredia KČST v Prahe (1935-1936). Spolu s Viliamom Paulínom sa zaslúžili o postavenie chaty gen. M.R. Štefánika pod Ďumbierom. V roku

1931 predsedal prípravnému výboru medzinárodného kongresu „Alliance de Tourisme“ v Prahe a vypracoval rámcový program kongresu. Klub českých turistov ocenil zásluhy JUDr. Juraja Slávika Neresnického o čs. turistiku uvedením do Siene slávy českej turistiky. Mesto Banská Bystrica ho vyhlásilo za významnú osobnosť mesta. Príhovor o Jurajovi Slávikovi Neresnickom pri jeho hrobe na ev. cintoríne predniesol Ján Polc.

Na pamätnú tabuľu Viľama Paulínyho a na hrob Juraja Slávika Neresnického boli položené vence. Na stuhách je nápis: „Spomienka na osobnosť slovenskej turistiky.“

O najväčšej stavebnej aktivite KST L BB o vybudovaní Domu turistiky KST L BB informoval Dušan Kaliský, predseda klubu. Pre tento účel bol zakúpený renesančný dom na Lazovnej ulici, ktorého rekonštrukcia si vyžiadala desať rokov a ti-

sícky brigádnických hodín. V Dome turistiky sú zasadačka, kancelária a ubytovňa. Ju tu aj pomerne rozsiahly archív, knižnica a staré turistické drevené tabuľky. Najstaršia je z roku 1922.

Ing. Eva Škutová, predsedníčka komisie značenia KST, hovorila o vzniku turistického značenia a jeho zásadách a značkách. Turistické značkovanie sa na Slovensku začalo v okolí Banskej Štiavnice v roku 1874. Slovensko a Česko majú najdokonalejšie,

aj najhustejšie značkové pešie turistické trasy v Európe. Značkári sa na Slovensku starajú o značenie 15 000 km peších turistických chodníkov.

Úspešné podujatie zorganizovala Mgr. Oľga Kaliská, archivárka KST L BB a zúčastnilo sa ho vyše tridsať záujemcov.

Na obrázku hrobka rodiny Slávikovej. Foto O.Kaliská.

Ján Polc

Plesňový syr NIVA

Názov syra s vnútornou plesňou Roquefort má pôvod od mena dediny Roquefort ležiacej na náhornej vápencovej plošine Larzac v južnom Francúzsku. Mlieko oviec pasúcich sa na tejto plošine je spracúvané na plesňový syr. Modrozelená pleseň *penicillium roqueforti* sa očkuje priamo do mlieka, alebo do syrového cesta. Vyrobené syry dozrievajú v zasklepených pivniciach jaskynného charakteru so stálou teplotou a vlhkosťou vzduchu. Tieto osobitné podmienky spôsobujú, že syr Roquefort patrí medzi najžiadanejšie syrárske špeciality.

Výroba syra à la roquefort sa rozšírila aj do iných európskych krajín. V knihe Bryndziarsky priemysel na Slovensku sa píše, že v roku 1883 začal obchodník a syrár Cornel Burkart v obci Horná Mičina pri Banskej Bystrici vyrábať z ovčieho mlieka syr à la roquefort. Keď Viglašské panstvo vybudovalo na svojom veľkostatku syráreň a bryndziareň, túto výrobu si v roku 1896 prenajali bratia Siegmund a Cornel Burkartovci. Výrobu značne rozšírili, stávajú sa z nich veľkoobchodníci a predávajú syry aj z iných častí monarchie. Svoju firmu vo Viglaši pomenovali: „Siegmund a Cornel Burkart, továreň na syry Roquefort vo Viglaši“. Výrobu mali postupne na starosti: francúzsky syrár Kristián Reimann, oboznámený s výrobou syra roquefort, potom syrár Luks z Viedne a po jeho odchode

miestny zamestnanec hospodárstva Kajan, ktorý si dokonale osvojil výrobu tohto syra od Luksa. Burkartovci svoj veľkoobchod riadili zo svojej centrálky vo Viedni na Hauptstrasse 8. Podľa nemeckých novín vychádzajúcich v Prahe z 11. apríla 1897 v článku Vzácné vyznamenanie, bol pánom Siegmundovi a Cornelovi Burkartovcom udelený titul cisársko – kráľovského dvorného dodávateľa. Je to prvýkrát, keď výrobcom syra udelili takéto ocenenie. Na výstave mliekarenských výrobkov usporiadanej vo Viedni v roku 1898 predstavila firma Siegmund a Cornel Burkart vo svojej kolekcii aj Roquefort – Imitation. Už vtedy francúzska vláda chránila svoju značku Roquefort a preto tento syr predstavili ako napodobneninu originálu. Burkartovci vo svojej expozícii ponúkali aj Liptauer, čo je nemecký názov pre slovenskú bryndzu. Z novín Wiener Landwirtschaftliche Zeitung sa dozvedáme, že Burkartovci vyvážali svoje výrobky aj do Anglicka. Firma Burkart si dlhodobo udržiavala najlepšiu povesť. Syráreň vo Viglaši mali veľkoobchodníci Burkartovci prenajatú až do roku 1912. Syrár Reimanna v roku 1906 až 1907 zamestnala ako syrárskeho majstra v Zemskej mlékařské a syrářské škole v Kroměříži, kde rozbehol výrobu syru roquefort a vyučil odborníkov, ktorí neskoršie prišli na stredné Slovensko.

Po vzniku Československa prevzal veľkostatok

Viglaš štát. Vo vojnovom roku 1942 Štátny veľkostatok Viglaš vyhodnotil výrobu syrov ako neperspektívnu, už do opravy priestorov a zariadenia neinvestoval a výrobu Viglašského syra à la Roquefort ukončil. Takto sa skončila prvá vetva výroby plesňového syra à la roquefort na Slovensku.

Prírodné podmienky pre chov oviec sú na strednom Slovensku veľmi priaznivé. Bryndza vyrobená z ovčieho mlieka bola výbornej akosti, dobre sa predávala a vyvážala do zahraničia aj do zámoria – USA. Pre zlú hospodársku situáciu, po zániku habsburskej monarchie, vtedy už zahraniční odberatelia Viedeň a Budapešť obmedzili alebo zastavili dovoz bryndze. Noví odberatelia v Čechách neboli

zvyknutí na bryndzu, preto bolo nevyhnutné začať z ovčieho mlieka vyrábať aj syr.

Spojené bryndziarne účastinná spol. Zvolen za pomoci odborníkov z Moravy A. Lísku, J. Soca a J. Brouška utvorili v roku 1920 vo Zvolene oddelenie na výrobu syrov. Syry vyrobené z plnotučného ovčieho mlieka si v krátkom čase získali dobrý chýr. Za ich prednosť bola považovaná vysoká tučnosť. Na trhoch bol veľmi hľadaný syr vyrábaný na spôsob francúzskeho roquefortu. Náš zvolenský roquefort dokázal konkurovať aj francúzskemu originálu. Tu moravskí odborníci úspešne nadviazali na výrobu syru roquefort, ktorý začal vyrábať syrár Cornel Burkart v roku 1883 v Hornej Mičinej.

Bolo treba prekonať od-

por jednotlivých roľníkov, ktorí nemohli pochopiť, že niekto iný vie z mlieka vyrobiť niečo iné, ako oni sami. Spojené bryndziarne účastinná spol. vo Zvolene si prenajímali okolité družstevné mliekárne. Prvý syr à la roquefort vyrobili 17. júna 1920 vo Veľkej Lúke. Od miestneho roľníka p. Sedliaka si prenajali malú komôrku, kde postavili tri syrárske stoly a syrársky kotol. V tento prvý deň spracovali 17 litrov mlieka na syr roquefort, ktorý Josef Soc nazval zeleným syrom a pod týmto názvom ho neskôr vo svojej syrárni aj ponúkal. Po tomto úspešnom začiatku začali zriaďovať syrárne v Zolnej a Očovej. Koncom roku 1920 vyrobili prvý pokusný zelený syr v Dobrej Nive a od roku 1923 sa začala jeho nepretržitá výroba

Súčasne sa pustili do výroby syrov v syrárňach Petra

Moleca vo Zvolenskej Slatine, Ignáca Wittmanna vo Zvolene, Alexandra Vagača a Jána Galbavého v Detve. Firma Wittmann rozšírila svoje pivnice vo Zvolene a umožnila dozrievanie a ošetrovanie väčšieho množstva syrov.

Slovenské syry à la roquefort počas trvania I.ČSR víťazili v Prahe na celoštátnych prehliadkach. Uvádžam niekoľko príkladov.

Na celoštátnej prehliadke mliekarských výrobkov v Prahe konanej 12. mája 1922 zvíťazili a získali Spojené bryndziarne Zvolen za syr à la roquefort 97 bodov. Vedúcim výroby syrov bol J. Soc.

V roku 1928 na celoštátnej prehliadke syrov à la roquefort bolo poradie: 1. Vagač Detva, 2. Wittmann Zvolen a 4. Soc Dobrá Niva.

V roku 1931 na celoštátnej prehliadke syrov v Prahe

zvíťazili slovenské syry typu roquefort Ignác Wittmann zo Zvolena a Peter Molec zo Zvolenskej Slatiny.

V roku 1937 to boli opäť slovenské syry, ktoré na tejto prehliadke zvíťazili už pod označením ako plesňové. Slovenské syry roquefort sa vtedy vyrábali z ovčieho mlieka a preto boli úspešnejšie ako české vyrobené z kravského mlieka.

Pre napodobneninu francúzskeho originálu roquefort sa v Československu používala označenie: roquefort, rokfort. V roku 1925 sa inzerátom ponúka plnotučný zvolenský plísňový syr (Roquefort). Pre tento druh syra sa postupne používali rôzne názvy ako: modrý, zelený, plesňový, alebo plesňový syr. Mliekáreň a syrárň Josef Soc vo svojom inzeráte z roku 1934 ponúka syr plísňový (v češtine)

V roku 1946 nariadilo Ministerstvo potravinárskeho priemyslu zavedenie noriem, stanovujúcich obsah tuku v sušine a minimálny obsah sušiny. Namiesto cudzieho názvu roquefort bol ustanovený názov NIVA- plesňový syr. Stalo sa tak jeden rok po skončení výroby syrov v Dobrej Nive. Slovo niva sa vyskytuje aj v češtine a iných slovanských jazykoch.

O výrobe a vývoze syrov s vnútornou plesňou pod značkou NIVA – plísňový syr sa píše v českých novinách z 1. augusta 1946. Takto nazvaný syr sa začal vyrábať v južných

Čechách v pobočke podniku MADETA Tábor v Týně nad Vltavou

Ján Selecký vo svojej knihe Slovenské syry píše, že v roku 1951 bol uvedený do prevádzky nový Mliekarský závod v Zvolene. Zvolenská napodobnenina syra roquefort NIVA sa svojou kvalitou predrala aj do zahraničia. V roku 1957 sa začala exportovať do Egypta a USA. V roku 1968 výrobu syra NIVA presunuli do Pôtra. Po zrušení výroby v Stredoslovenskom kraji sa vyrábala na západnom Slovensku v Hlohovci.

Zaužívaným názvom NIVA označujú svoje syry s vnútornou plesňou iba slovenskí a českí výrobcovia, v iných štátoch sa toto označenie nepoužíva. Po rozdelení Československa si Česko, napriek výhradám Slovenska, v roku 2004 v EÚ úspešne zaregistrovalo ochrannú značku NIVA.

Na Slovensku vyrábajú plesňový syr NIVA ORIGINÁL Levické mliekárne, a.s. Levica a Tatranská NIVA originál je vyrábaná v Tatranských mliekarniach, a.s. Kežmarok. Vyrábajú ich podľa pôvodnej receptúry z roku 1946.

Popis obrázkov:
Titulná strana - Plesňové vlákna s výtrusmi zelenej farby,
Článok - Syrové etikety.

Ján Polc

ŠTATISTIKA

Štatistika obyvateľstva v obci Dobrá Niva:

Jún 2021

Prihlásení na trvalý pobyt: 5

Počet narodených detí: 0

Počet sobášov: 2

Odhlásení z trvalého pobytu: 3

Počet zomretých: 1

Počet obyvateľov k 30. 06. 2021: 1852

**ŠPORTOVÝ
DEŇ DETÍ**

**ŠPORTKLUB Dobrá Niva Vás pozýva
na akciu plnú zábavy.**

7.8.2021 od 14:00
futbalový štadión D. Niva

Športové a zábavné aktivity pre deti všetkých vekových kategórií

→ súťažné disciplíny detskej atletiky

→ maľovanie na tvár

→ sladké odmeny, veľa zábavy

→ občerstvenie (guláš, kofola, pivo)

ŠPORTKLUB
DOBRÁ NIVA

ŠPORTKLUB Dobrá Niva o.z. a Obec Dobrá Niva srdečne pozývajú
všetkých priaznivcov behu na 7. ročník bežeckého podujatia

GAVURKY RUN 2021

DOBRÁ NIVA

Miesto: Dobrá Niva
Štart: 11.00. hod., Dobrá Niva, Námestie SNP
Registrácia online: do 10.9.2021 do 12.00 hod.
Registrácia na mieste v deň akcie: 8.30 - 10.30 hod
Meranie času: čipová časomiera
Dĺžka trate: **HLAVNÁ TRATĽ - 10,4km**
HOBBY TRATĽ - 5,6km

Dátum akcie: **sobota - 11.9.2021**
Cieľ: Dobrá Niva, Námestie SNP
www.misosport.sk/pretek/gavurkyrun-2021

Občerstvenie na trati: 5-ty kilometer

Prevýšenie: 190 m
Prevýšenie: 120 m

Štartovné hlavná a hobby tratí:
10 EUR/osoba pri online registrácii a elektronickej platbe do 10.9.2021
15 EUR/osoba pri platbe na mieste

V cene je zahrnuté: servis na trati, účastnícka medaila, guláš, pivo/healko, tombola

Detské disciplíny a bohatý sprievodný program pre deti od 10.00 hod.
Detské behy - DOBROVOLNÉ ŠTARTOVNÉ

AVRPA
www.avropa.eu

URGELA®
interiéry a spotrebiče

Organizátori: ŠPORTKLUB Dobrá Niva, o.z., Obec Dobrá Niva
Zodpovedná osoba: Andrej Žiga, tel.: 0908 620 850
e-mail: gavurkyrun@gmail.com

UPOZORNENIE: Pretekári štartujú na vlastné nebezpečenstvo. Musia mať so sebou preukaz, poisťovnicu. Usporiadateľ nezodpovedá za stratu vecí. Pretek sa konajú za dažďa, užavretej premávky.